

Nr 60.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1921 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående indragning av vissa professorsprebenden m. m.

(2:a avd.)

I den till riksdagen den 7 januari 1921 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln föreslagit riksdagen dels (punkten 54) att, i avbidan på proposition om beredande av vissa ersättningsmedel till särskilda prebendeinnehavare inom teologiska fakulteten vid universitetet i Uppsala, för ändamålet beräkna en höjning av det ordinarie bestämda anslaget till universitetet av 2,000 kronor, dels ock (punkten 70) att, i avbidan på proposition om beredande av vissa ersättningsmedel till särskilda prebendeinnehavare inom teologiska fakulteten vid universitetet i Lund, för ändamålet beräkna på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst 25,000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i den samma dag till riksdagen avlåtna propositionen om tilläggsstat till riksstaten för år 1921 under åttonde huvudtiteln, punkten 27, föreslagit riksdagen att i avbidan på sistnämnda proposition beräkna på tilläggsstat för år 1921 ett förslagsanslag, högst 15,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 11 februari 1921 till riksdagen avlåten proposition, nr 135, vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels förordna, att Danmarks, Uppsala-Näs, Hagby-Ramsta och Börje pastorat inom Uppsala stift skola, Danmarks pastorat från och med den 1 maj 1922 och de övriga från och med den 1 maj 1921, befrias från att vara prebenden vid lärostolar inom teologiska fakulteten vid universitetet i Uppsala, i följd varav innehavarna av vederbörande lärostolar från och med nämnda tidpunkter upphöra att åtnjuta inkomsten från sagda pastorat;

dels föreskriva, att ur universitetets utgiftsstat skall från och med år 1922 uteslutas allt vad där förekommer rörande inkomst från nyssberörda fyra pastorat för vissa befattningshavare inom teologiska fakulteten, vederbörande prebendaries rätt likväl oförkränt att under tiden den 1 januari—den 30 april 1922 åtnjuta vad som motsvarar på denna tid belöpande prebendeinkomst av Danmarks pastorat;

dels bestämma, att till vederbörande befattningshavare skall av allmänna medel utgå ersättning för de inkomstbelopp, som genom prebendernas indragning frångå dem, med respektive 1,075 kronor beträffande Danmarks pastorat, 95 kronor beträffande Uppsala-Näs pastorat, 460 kronor så vitt angår Hagby-Ramsta pastorat och 960 kronor beträffande Börje pastorat, allt för år räknat;

dels för ändamålet öka det ordinarie bestämda anslaget till universitetet i Uppsala med ett belopp av 2,590 kronor;

dels förordna, att västra Kärrstorps och Glostorps samt Stångby och Vallkärra församlingars pastorat inom Lunds stift skola från och med den 1 maj 1921 befrias från att vara prebenden vid lärostolar inom teologiska fakulteten vid universitetet i Lund, i följd varav innehavarna av vederbörande lärostolar från och med nämnda tidpunkt upphöra att åtnjuta inkomster från sagda pastorat;

dels föreskriva, att ur universitetets utgiftsstat skall från och med år 1922 uteslutas allt vad där förekommer rörande inkomst från nyssberörda två pastorat för vissa befattningshavare inom teologiska fakulteten;

dels bestämma, att nuvarande innehavare av sagda två prebenden skola tillsvidare så länge de kvarstå vid sina lärostolar för mistning av inkomsten från prebendena åtnjuta ersättning med följande belopp för år räknat, nämligen beträffande Västra Kärrstorps pastorat med 7,553 kronor och beträffande Stångby pastorat med 7,532 kronor;

dels till ersättning i berörda avseende såsom förslagsanslag, högst, anvisa ej mindre på tilläggsstat för år 1921 ett belopp av 10,057 kronor än även på extra stat för år 1922 ett belopp av 15,085 kronor;

dels till beredande av ytterligare lönefyllnad åt den teologie professor vid universitetet i Lund, vilken såsom prebende innehar Husie pastorat, anvisa såsom förslagsanslag, högst, för år 1921, utöver härför redan anvisat belopp, på tilläggsstat för år 1921 110 kronor samt för år 1922 på extra stat för samma år 1,649 kronor;

dels till beredande av ytterligare lönefyllnad åt den teologie professor vid universitetet i Lund, vilken såsom prebende innehar Stora Uppåkra och Flackarps pastorat, anvisa såsom förslagsanslag, högst, för tiden den 1 maj—den 31 december 1921 på tilläggsstat för år 1921 2,044 kronor samt för år 1922 på extra stat för samma år 3,065 kronor;

dels ock, med ändring av nu gällande föreskrift, bestämma, att det ålderstillägg, vartill sistnämnda professor må vara berättigad, skall från och med den 1 maj 1921 utgå efter 600 kronor för år räknat.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sistnämnda statsrådsprotokoll.

På förslag av Kungl. Maj:t medgav 1920 års riksdag för sin del, att indragning av de teologie professorsprebendena finge i den ordning Kungl. Maj:t prövade skäligt bestämma och enligt den ersättningsgrund, som i Kungl. Maj:ts cirkulär den 28 april 1882 funnes angiven, successivt genomföras.

Efter det Kungl. Maj:t härefter inhämtat yttrande i ämnet av 1920 års kyrkomöte, lämnades av kyrkomötet enahanda medgivande.

Frågan om professorsprebendernas indragning har nu kommit i det skede, att åtgärder böra vidtagas för indragning av vissa prebenden, på grund varav nödiga medel böra beredas till ersättning åt vederbörande prebendarier för minskade inkomster vid frånträdan av prebendet. Ersättningsgrunden är, såsom utskottet ovan nämnt, angiven i förutnämnda cirkulär den 28 april 1882, varigenom förordnats, att en var som därefter utnämndes till ämbete eller tjänst, varmed enligt gällande bestämmelser prebendepastorat vore förenat, skulle vara skyldig att, om och när Kungl. Maj:t så beslöte, avträda prebendepastoratet mot fyllnad i den med ämbetet eller tjänsten för-

enade lönen till belopp, vartill inkomsten av prebendepastoratet funnes i lönestat upptagen eller vid lönereglering beräknad. Kungl. Maj:ts förslag avser att, i enlighet med riksdagens och kyrkomötets beslut i frågan, successivt avveckla prebendeinstitutionen vid universiteten.

Utskottet, som anser att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning i stort sett är att betrakta som en konsekvens av ovannämnda principiella beslut utav 1920 års riksdag och kyrkomöte, anser sig böra tillstyrka bifall till detsamma och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) förordna, att Danmarks, Uppsala-Näs, Hagby-Ramsta och Börje pastorat inom Uppsala stift skola, Danmarks pastorat från och med den 1 maj 1922 och de övriga från och med den 1 maj 1921, befrias från att vara prebenden vid lärostolar inom teologiska fakulteten vid universitetet i Uppsala, i följd varav innehavarna av vederbörande lärostolar från och med nämnda tidpunkter upphöra att åtnjuta inkomsten från sagda pastorat;

b) föreskriva, att ur universitetets utgiftsstat skall från och med år 1922 uteslutas allt vad där förekommer rörande inkomst från nyssberörda fyra pastorat för vissa befattningshavare inom teologiska fakulteten, vederbörande prebendaries rätt likväl oförkränkt att under tiden den 1 januari — den 30 april 1922 åtnjuta vad som motsvarar på denna tid belöpande prebendeinkomst av Danmarks pastorat;

c) bestämma, att till vederbörande befattningshavare skall av allmänna medel utgå ersättning för de inkomstbelopp, som genom prebendernas indragning frångå dem, med respektive 1,075 kronor beträffande Danmarks pastorat, 95 kronor beträffande Uppsala-Näs pastorat, 460 kronor så vitt angår Hagby-Ramsta pastorat och 960 kronor beträffande Börje pastorat, allt för år räknat;

d) *dels* för ändamålet öka det ordinarie bestämda anslaget till universitetet i Uppsala med ett belopp av 2,590 kronor;

e) förordna, att Västra Kärstorps och Glosstorps samt Stångby och Vallkärra församlingars pastorat inom Lunds stift skola från och med den 1 maj 1921 befrias från att vara prebenden vid lärostolar inom teologiska fakulteten vid universitetet i Lund, i följd varav innehavarna av vederbörande lärostolar från och med nämnda tidpunkt upphöra att åtnjuta inkomster från sagda pastorat;

f) föreskriva, att ur universitetets utgiftsstat skall från och med år 1922 uteslutas allt vad där förekommer rörande inkomst från nyssberörda två pastorat för vissa befattningshavare inom teologiska fakulteten;

g) bestämma, att nuvarande innehavare av sagda två prebenden skola tillsvidare så länge de kvarstå vid sina lärostolar för mistning av inkomsten från prebendena åtnjuta ersättning med följande belopp för år räknat, nämligen beträffande Västra Kärstorps pastorat med 7,553 kronor och beträffande Stångby pastorat med 7,532 kronor;

h) till ersättning i berörda avseende såsom förslagsanslag, högst, anvisa ej mindre på tilläggsstat för år 1921 ett belopp av 10,057 kronor än även på extra stat för år 1922 ett belopp av 15,085 kronor;

i) till beredande av ytterligare lönefyllnad åt den teologie professor vid universitetet i Lund, vilken såsom prebende innehar Husie pastorat, anvisa såsom förslagsanslag, högst, för år 1921, utöver härför redan anvisat belopp, på tilläggsstat för år 1921 110 kronor samt för år 1922 på extra stat för samma år 1,649 kronor;

j) till beredande av ytterligare lönefyllnad åt den teologie professor vid universitetet i Lund, vilken såsom prebende innehar Stora Uppåkra och

Flackarps pastorat, anvisa såsom förslagsanslag, högst, för tiden den 1 maj—den 31 december 1921 på tilläggsstat för år 1921 2,044 kronor samt för år 1922 på extra stat för samma år 3,065 kronor;

k) med ändring av nu gällande föreskrift, bestämma, att det ålderstillägg, vartill sistnämnda professor må vara berättigad, skall från och med den 1 maj 1921 utgå efter 600 kronor för år räknat.

Stockholm den 19 april 1921.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtande Nr 58.